

det Synspunkt om, hvorvidt det hjælper, at man gør det, om man gør nogen social Nytte med det, man foretager sig. Jeg ønsker dernæst blot med nogle ganske faa Ord at dvæle ved det Spørgsmaal, om vi ikke burde have nøjedes med den norske Lovs Regler og sætte den kriminelle Lav-alder ved 14 Aar i Stedet for ved 15. Det har forekommet os rigtigt at blive staaende ved vor Kommissions Betænkning. Jeg skal i den Henseende sige, at dette Spørgsmaal ingenlunde har ligget udenfor vor Tankegang. Det vil være den højtærede Minister bekendt, at Dr. phil. Kraft, som er ansat ved Fængselsvæsenet, udgav i 1898 et Skrift, som indeholdt en Kritik af Kommissionsbetænkningen og særlig drog til Felts mod dette Punkt deri, at den kriminelle Lavalder var sat til 15 og ikke til 14 Aar. Jeg kan dog kun sige, at de Betragtninger, som Kommissionen fører i Marken, synes os vægtigere end Dr. Krafts Betragtninger. Jeg skal ikke sige mere derom, men tror at kunne udtale paa samtlige Forslagsstilleres Vegne, at hvis den højtærede Justisminister siger: Jeg vil tage de Herrers Lovforslag, hvis de ville sætte 14 Aar i Stedet for 15, saa slaa vi til med det samme. Det kan jo være, at den højtærede Minister vil tage dette under Overvejelse, og at vi saa uden Vanskelighed ville naa til Enighed om Forslaget.

Borghjærg: Den højtærede Justisministers Udtalelser lovede, saa vidt jeg kunde skønne, ikke nogen jævn eller hurtig Bane for dette Lovforslags Fremme. Han udtalte sig imod, at Børn i Alderen fra 14 til 15 Aar blive straffri, og for legemlig Straf for unge Mennesker fra 15 til 18 Aar. Den højtærede Minister sagde, at det gjaldt om ikke at tage Lysten fra den private Godgørelighed; han advarede imod at lade Staten gribe for stærkt ind i Børneopdragelsen af Hensyn til den private Velgørelighed. Dertil siger jeg, at dette er en aldeles fortvivlet Opfattelse af Velgørelighed. Den er ikke noget Gode, man skal holde paa, men kun et Udtryk for, at der findes visse Samfundslidelser og Sygdomme, som maa hjælpes af den, naar de ikke kunne hjælpes paa anden Maade. Jo mere Samfundet helbreedes, des mere maa denne Velgøreligheds Omraade aftage, hvad der kun vilde kunne kaldes et Held. Enhver ny Lov eller Samfundsinstitution, der kan bringe denne Velgøreligheds Omraade til at synde, betyder derfor kun, at Samfundet bliver sundere, bedre, kraftigere. Hvis den højt-

ærede Ministers Argument holdt Stik, vilde den private Velgørelighed og Hensynet til den kunne slynges os i Ansigtet hver Gang, vi krævede en social Reform. Det er en komplet Misforstaaelse af, hvad denne Velgørelighed er og bør være. — Den højtærede Minister sagde dernæst, at det gjaldt om ikke at tage Ansvaret fra Hjemmene, men jeg vil gøre opmærksom paa, at det Regime, vi leve under, og i lang Tid have levet under med Hensyn til Børneopdragelsesanstalter, og under hvilket Ansvaret har hvilet paa Hjemmene, karakteriseres af Regeringskommissionen paa den Maade, at Børnenes Kriminalitet vokser kolossalt stærkt, stærkere end den almindelige Befolknings. Det er denne Ordning med Ansvaret paa Hjemmene, som karakteriseres saaledes i Børnehjemsbetænkningen: at Forældrene ikke kunne paatage sig dette Ansvar, fordi de sociale Forhold, Arbejdsforholdene, hindre dem deri. Det er en Regeringskommission, der siger dette, saa det nævnte Argument duer altsaa ikke til Forsvar for den nuværende Ordning eller til Angreb paa os, der ønske en grundig Reform. — Dernæst kritiserede den højtærede Minister Børneopdragelsesanstalterne. Ja, ingen skal mere end jeg være med til en saadan Kritik. Jeg var inde derpaa i Fjor, da denne Sag var til Behandling, og kunde gentage det i Aar. Disse Anstalter ere nu sandelig alt andet end ideale. En af Manglerne ved dem er den Pietismens Aand, som raader de fleste Steder. Det nævnedes jeg i Fjor og skal atter nævne det nu. De ere ikke under det bestaaende Samfunds Kontrol; det er ikke Samfundsanden, der raader i dem, men en bestemt Snæverhjørtheds Aand. En stor Mangel er ogsaa det stærkt gennemførte Kaserings-system. Det er Militarismens Aand og ikke Samfundets Aand, der raader der. De nuværende Anstalter bære i alt for høj Grad Præget af Pietismens og Militarismens Aand, og have i alt for ringe Grad Mulighed for en friere, sundere Opdragelse af Børnene. Men det ligger netop i, at det er blevet disse ganske faa og spredte Samlingspladser for de allermost vanrøgtede, forsømte, og, som man siger, forbrøderiske Børn. Det er dog let forstaaeligt, at naar man kaster en hel Masse halvraadne Æbler sammen paa et Sted, ville de blive langt mere raadne, end hvis man lægger dem hver for sig. Det er klart nok. Ulykken ved de nuværende Opdragelsesanstalter er netop, at man kaster de mest uheldige Elementer fra